

Εκπαιδευτικοί στόχοι για μαθητές με αυτισμό

Κάθε παιδί με **αυτισμό είναι ξεχωριστό**. Οι ανάγκες του και οι προτιμήσεις του είναι μοναδικές. Οι δυσκολίες του, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να οδηγούν σε αλλαγές τόσο στο περιβάλλον μελέτης του ή της τάξης του, όσο και στις τεχνικές της. Μην ξεχνάτε εξάλλου, ότι κάτι που δουλεύει τώρα, μπορεί να μην δουλεύει μετά από κάποιο καιρό. Ακολουθούν κάποιες εκπαιδευτικές στρατηγικές αλλά και συγκεκριμένοι γνωστικοί στόχοι οι οποίοι θα ήταν καλό να προσεγγισθούν μέσα από ένα δομημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρέμβασης, σε κλίμα συνεχούς ενίσχυσης και επιβράβευσης όπου θα παρέχονται οπτικές και ακουστικές αμοιβές στον αυτιστικό μαθητή.

Γενικά

- Ο εκπαιδευτικός βρίσκεται απέναντι από το μαθητή και κάθε φορά που του μιλάει του στρέφει το πρόσωπο, έτσι ώστε ο μαθητής να έχει βλεμματική επαφή με τον εκπαιδευτικό. Στη συνέχεια σχηματίζουν μια παρέα από 3-4 άτομα και ο εκπαιδευτικός στρέφει το πρόσωπο του μαθητή κάθε φορά προς αυτόν που μιλάει.
- Ο εκπαιδευτικός πηγαίνει στέκεται απέναντι από το μαθητή σε κοντινή απόσταση και μιμείται τις κινήσεις του, τους ήχους του και τον τρόπο που παίζει με κάποιο παιχνίδι (έχοντας ένα ίδιο ή παρόμοιο παιχνίδι).
Μόλις ο μαθητής κοιτάξει τον εκπαιδευτικό, εκείνος επαναλαμβάνει με μεγαλύτερο ενθουσιασμό και ένταση.
- Να κοιτάει τον άλλο ανταποκρινόμενος στο όνομά του: Ο εκπαιδευτικός φωνάζει το μαθητή με το όνομά του. Κάνει έναν έντονο θόρυβο που θα του τραβήξει την προσοχή: π.χ. χτυπάει παλαμάκια με τα χέρια του, σφυρίζει. Μόλις ο μαθητής γυρίσει και τον κοιτάξει, του λέει «μπράβο» με ενθουσιασμό και επαναλαμβάνει την ενέργεια.
- Να σταματάει τη δραστηριότητα και να κοιτάει τον άλλο ανταποκρινόμενος στο όνομά του: Την ώρα που παίζει με κάποιο παιχνίδι ο εκπαιδευτικός φωνάζει το όνομά του, παίρνει το παιχνίδι του μαθητή και το φέρνει μπροστά στα μάτια του. Μόλις ο μαθητής τον κοιτάξει του το δίνει.

- Παροχή προγράμματος με αυστηρά δομημένη διάρθρωση και με έμφαση στην ατομική καθοδήγηση, που θα περιλαμβάνει: α) μικρής διάρκειας δραστηριότητες, β) σαφείς κανόνες συμπεριφοράς, γ) ξεκάθαρες και απλές εντολές(οργάνωση και εφαρμογή εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος).
- Σεβασμό στους ιδιαίτερους ρυθμούς μάθησής του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη την ανομοιογενή εξέλιξη των ικανοτήτων του. Επιπλέον στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επισημαίνουμε ότι ο μαθητής θα χρειαστεί να διδαχθεί πολλά που οι άλλοι τα μαθαίνουν με φυσικό τρόπο.
- Συχνές επαναλήψεις των δραστηριοτήτων και των ασκήσεων.
- Παροχή ευκαιριών στον αυτιστικό μαθητή να βιώσει την επιτυχία, η οποία θα λειτουργήσει ως ανατροφοδότηση.
- Συστηματική χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας, που θα αποβλέπουν στην ταυτόχρονη άσκηση της παρατηρητικότητας, της προσοχής, της αντιληπτικότητας και της φαντασίας.
- Ενίσχυση των προσπαθειών του, ακόμα και αν η βελτίωση είναι μικρή.

➤ Δεξιότητες επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης

- Ανάπτυξη της ικανότητας συνεργασίας με τα άλλα παιδιά και τον εκπαιδευτικό: α) συμμετοχή σε παιχνίδια μίμησης, με λεκτική επιβράβευση για κάθε προσπάθεια, β) συμμετοχή με κατάλληλο τρόπο σε δομημένο παιχνίδι όπως π. χ. ένα επιτραπέζιο παιχνίδι.
- Βιωματική εμπλοκή – ανάλογα με τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά του - σε ποικίλες μορφές επικοινωνίας, όπως: δραματοποιήσεις, θεατρικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, τραγούδια, ποιήματα και την ενεργητική συμμετοχή στις εκδηλώσεις της σχολικής ζωής.

➤ Συνειδητοποίηση του σώματος – Ψυχοκινητική ανάπτυξη

- Δραστηριότητες με αναφορά στα μέρη του σώματος όπως (ενδεικτικά):

- τραγουδάμε ένα τραγούδι (κάθε φορά) με τον μαθητή, που να αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο μέρος του σώματος. Ο μαθητής μιμούμενος τις κινήσεις σηκώνει το χέρι του ή πιάνει τα μαλλιά του, τη μύτη του, τα αυτιά του..... κ. λ. π.

- κόβουμε από περιοδικά εικόνες ανθρώπων και ξεχωρίζουμε τα μέρη του σώματός τους. Κατόπιν κάνουμε κολάζ και συναρμολογούμε σταδιακά τα μέρη του σώματος σε ένα χαρτόνι. Κάθε φορά του τονίζουμε και του επαναλαμβάνουμε το μέρος που συμπληρώνουμε.

- Ανάπτυξη των κινητικών του δεξιοτήτων μέσα από παιχνίδια και τη συνειδητοποίηση της πλευρίωσης και του προσανατολισμού στο χώρο και στο χρόνο.

➤ **Ανάπτυξη προφορικού λόγου**

- Ενθάρρυνση της επικοινωνιακής χρήσης του λόγου, παρέχοντάς του μεγάλη επιλογή κοινωνικών και άλλων επιλογών.
- Εξάσκηση στην εύστοχη χρήση λέξεων ή εκφράσεων που συνδέονται με ειδικές περιστάσεις, όπως : ευχές, χαιρετισμοί...κ. λ. π.
- Προβολή βίντεο και επίδειξη φωτογραφιών-αν υπάρχει η δυνατότητα- από εκδηλώσεις της σχολικής ζωής π.χ. κάποια γιορτή ή εκδρομή...κ. λ. π., που θα τραβήξουν την προσοχή του και θα τον βοηθήσουν να εκφραστεί με όποιο τρόπο τη συγκεκριμένη στιγμή μπορεί .
- Ακρόαση ενός τραγουδιού /ποιήματος /παραμυθιού...
- Παρακολούθηση προφορικών δραστηριοτήτων (π. χ. διάβασμα μιας ιστορίας από τον εκπαιδευτικό χρησιμοποιώντας οπτικές νύξεις όπως: κούκλες κουκλοθέατρου σε διάφορα σημεία της ιστορίας, αντικείμενα που αναφέρονται στην ιστορία, φωτογραφίες, σκίτσα.....κ. λ. π.).
- Συμμετοχή σε παιχνίδια ρόλων (το προσποιητό παιχνίδι είναι η πιο πρώιμη ένδειξη της ανάπτυξης της φαντασίας), όπως: π. χ. α) ζωντανεύει το περιεχόμενο εικόνων, β)δραματοποίηση μιας σκηνής από κάποιο παραμύθι.
- Εξάσκηση στη χρήση λέξεων μέσα σε οικείες προτάσεις.

➤ **Ανάγνωση**

- Αναγνώριση γραμμάτων, συλλαβών (ΣΦ), απλών δισύλλαβων λέξεων (ΣΦΣΦ) και σταδιακά λέξεων αυξανόμενης δυσκολίας.

➤ **Γραφή**

- Εξάσκηση για βελτίωση της γραφο-φωνημικής επίγνωσης (σε επίπεδο συλλαβών – λέξεων αυξανόμενης δυσκολίας).

➤ **Μαθηματικά**

- Εξάσκηση σε προσθέσεις και αφαιρέσεις αρχικά μέχρι το 10, με τη βοήθεια στηριγμάτων και σταδιακά αυξανόμενης δυσκολίας.

Τσιλιμάγκου Σοφία
Σχολική Ψυχολόγος